

Raadsvoorstel

Onderwerp: Vernieuwing borgstelling voor Zeehaven IJmuiden N.V.

Datum collegevergadering	12 september 2023	Ambtenaar	D. Kostandy
Zaaknummer	17347	Telefoon	0255 567311
Portefeuillehouder(s)	J. Verwoort	E-mailadres	dkostandy@velsen.nl

Voorgesteld raadsbesluit

1. Geen wensen en bedenkingen te uiten ten aanzien van het voornemen van het college om de akte van borgtocht te vernieuwen voor een bedrag van € 4.653.000,- ten behoeve van Zeehaven IJmuiden N.V. voor de periode van 1 januari 2024 tot en met 31 december 2028.

Samenvatting

De Bank Nederlandse Gemeenten (BNG) heeft aan Zeehaven IJmuiden N.V. in 2001 financiering verstrekt voor de aanleg van de IJmondhaven. Daarvoor staat de gemeente borg. De termijn van de borgstelling loopt af per 31 december 2023. BNG heeft onze gemeente een verzoek gedaan voor een vernieuwing van de borgstelling voor een verlaagd bedrag, te weten € 4.653.000,-. Deze vernieuwing van de borgstelling ten behoeve van Zeehaven IJmuiden N.V. is voor de periode van 1 januari 2024 tot 31 december 2028. Het college staat hier positief tegenover en stelt de raad voor deze lijn te volgen en geen wensen en bedenkingen te hebben ten aanzien van de voorliggende borgstelling.

Inleiding

In 1998 zijn Zeehaven IJmuiden en de gemeente Velsen een overeenkomst met elkaar aangegaan voor de realisatie van de IJmondhaven. In die overeenkomst is bepaald dat de realisatie voor rekening en risico van Zeehaven IJmuiden is en dat de gemeente de realisatie zou voorfinancieren. Afspraak daarin was dat de haveninfrastructuur (haven en kades) aan Zeehaven IJmuiden werden overgedragen en de gronden bij de gemeente blijven. Zeehaven IJmuiden is gerechtigd om na afstemming met de gemeente die gronden uit te geven. Voor de gemeente vormt de grond een zekerheid.

De Bank Nederlandse Gemeenten (BNG) heeft in het verleden aan Zeehaven IJmuiden N.V. financiering verstrekt ten behoeve van het project IJmondhaven. De BNG was bereid de benodigde financiering te verstrekken, indien de gemeente Velsen borg wilde staan. De gemeente Velsen heeft hier positief op gereageerd op grond van de toezegging uit het verleden om mee te werken aan de financiering en gezien het publieke belang dat met de aanleg van de haven was gemoeid. In 2001 is die voorfinanciering omgezet in een lening van Zeehaven IJmuiden bij de BNG met borgstelling van de gemeente van € 21,3 miljoen. In 2018 is besloten tot vernieuwing van de akte van borgtocht ten behoeve van Zeehaven IJmuiden N.V. met een looptijd tot 31 december 2023. In de lopende financiering van € 12,9 miljoen staat de gemeente Velsen borg voor maximaal € 9 miljoen. De Bank Nederlandse Gemeenten (BNG) heeft aan de gemeente Velsen gevraagd om de akte van borgtocht ten behoeve van Zeehaven IJmuiden N.V. te vernieuwen met een looptijd tot 31 december 2028. De lopende financiering is € 8,480 miljoen en de gemeente Velsen staat borg voor maximaal € 4,653 miljoen. De stand van de lening bij de BNG van Zeehaven IJmuiden N.V. is nu €

6,980 miljoen. Het is mogelijk om meer opnemen tot het bedrag van € 8,480 miljoen, maar deze ruimte wordt niet gebruikt.

De vernieuwing hanteert dezelfde principes als de vigerende borgstelling:

- bedragen die vervroegd worden afgelost niet opnieuw kunnen worden aangetrokken;
- de aflossingen zijn achtergesteld aan de jaarlijkse verplichte aflossingen van € 650.000,- uit hoofde van de ongeborgde financiering;
- indien sprake is van gronduitgifte door de Derde Haven b.v. worden de opbrengsten voor de helft aangewend om de geborgde financiering af te lossen;
- Zeehaven zal de helft van al haar vrij beschikbare kasmiddelen aanwenden als aflossing op de onder de kredietfaciliteit opgenomen kasgeldleningen;

Beoogd doel en effect van het besluit

Met het vernieuwen van de borgstelling wordt de ondersteuning, die het voor Zeehaven IJmuiden N.V. mogelijk maakte om de aanleg van de IJmondhaven te realiseren, door de gemeente voortgezet.

Argumenten

In de brief van 31 juli 2023 verzoekt de BNG, tot zekerheid van de nakoming van de verplichting, de akte van borgtocht te ondertekenen. De borgstelling wordt daarmee vernieuwd met een looptijd tot 31 december 2028. Het financieringsbedrag is € 8,480 miljoen, waarvan maximaal € 4,653 miljoen borgstelling door de gemeente. Het bedrag van de borgstelling is dus substantieel verlaagd, van 9 miljoen in 2018 naar 4,6 miljoen.

- De borgstelling moet worden vernieuwd omdat Zeehaven IJmuiden N.V. ervoor heeft gekozen om in de IJmondhaven terrein beperkt grond uit te geven. Zeehaven IJmuiden N.V. houdt vast aan een strikt vestigingsbeleid en daarnaast worden met het oog op de groei in de offshore wind markt strategische percelen gereserveerd. Deze zijn beschikbaar voor verhuur ten behoeve van de assemblage en installatie en het onderhoud van windmolenparken. De versterking van IJmuiden in de offshore wind markt is ook een essentieel onderdeel van de ambities van de gemeente om in 2050 hoofdstad van de wind offshore te willen zijn (Toekomstvisie Duurzaam Verbonden 2050).
- Zeehaven IJmuiden N.V. is een financieel gezond bedrijf. Er is geen aanleiding te verwachten dat die positie wijzigt. De liquiditeitspositie van Zeehaven IJmuiden N.V. is gezond en de onderneming is goed in staat om aan haar betalingsverplichtingen te voldoen. Zeehaven IJmuiden NV voert een publieke taak uit, namelijk het aanbieden van openbare (haven)infrastructuur.
- Gelet op de afname van de nominale lening met meer dan de voorwaardelijke jaarlijkse aflossing van € 650.000. En gelet op de economisch sterke vooruitzichten en het feit dat de gemeente de gronden in erfpacht heeft wordt het risico op dit moment niet hoog ingeschat en kan besloten worden dat een extra zekerheidstelling niet nodig is.
- Ook de vooruitzichten van Zeehaven IJmuiden N.V. zijn dusdanig dat er aan de borgstelling heel beperkt of geen risico zit.
- Zeehaven kan geen lening krijgen op de markt omdat de gemeente Velsen de gronden in erfpacht heeft.

Op grond van artikel 87 Gemeentewet in samenhang met artikel 5.1, lid 1 onderdeel c van de Wet Open Overheid leggen we geheimhouding op de Akte van Borgtocht en de

GEMEENTE VELSEN

Financieringsovereenkomst. Dit omdat er sprake is van de bescherming van andere dan in het eerste lid, onderdeel c, genoemde concurrentiegevoelige bedrijfs- en fabricagegegevens.

Conform artikel 5 van het Toetsingskader van de gemeente dient de raad een zienswijze te geven indien de borgstelling een bedrag van €500.000 te boven gaat. Bij deze aanvraag is dat het geval. Om de akte van borgtocht te kunnen ondertekenen moet aan onderstaande criteria worden getoetst.

Toetsing kader gemeente Velsen

De gemeente heeft een toetsingskader, de Nota Borgstellingen en geldleningen. In dit kader zijn diverse relevante aspecten getoetst.

Maatschappelijk belang

De gemeente was en is van mening dat de ondersteuning door de gemeente die het voor Zeehaven IJmuiden N.V. mogelijk maakte om de aanleg van de IJmondhaven te realiseren past binnen de publieke taak die de gemeente heeft. Het economische beleid was en is gediend met de aanleg van de IJmondhaven, het is o.a. van belang om bij te kunnen dragen aan de ambities van wind op zee. De maatschappelijke meerwaarde van de IJmondhaven vormt de legitimatie voor de gemeentelijke rol ten aanzien van de financiering.

Beoordeling kredietrisico en zekerheidstelling

Gelet op de afname van de nominale lening met meer dan de voorwaardelijke jaarlijkse aflossing van €650.000, de economische sterke vooruitzichten en het feit dat de gemeente de gronden in erfpacht heeft, wordt het risico op dit moment niet hoog ingeschat en kan besloten worden dat een extra zekerheidsstelling niet nodig is.

De solvabiliteitsratio's (*) van de afgelopen jaren

2018 38%
2019 40%
2020 41%
2021 45%
2022 47%

Deze ratio's zijn beduidend hoger dan de ratio's zoals BNG die als minimum eist bij het verstrekken van leningen. De minimumhoogte zoals BNG die hanteert is 20%.

* (eigen vermogen in een percentage van het totale vermogen)

Toetsing gemeente

In het kader van de vorming van een financieel beeld van Zeehaven IJmuiden N.V. is een ambtelijk onderzoek uitgevoerd. Hierbij lag het accent op de toekomstverwachting van het bedrijf waarbij met name is gelet op de resultaten zoals opgenomen in de meerjarenbegroting. In verband met het vertrouwelijke karakter van de gegevens is er toe overgegaan ter plaatse de boeken, resultaten en verwachtingen te toetsen. Ingezien zijn de jaarrekeningen en de bedrijfsresultaten in meerjarenperspectief. De jaarrekening 2022 ziet er mooi uit. Daarbij is Zeehaven IJmuiden verhuisd van het oude Havengebouw naar de Dokweg, een mooi nieuw fris en duurzaam kantoorpand, in de haven. De toekomst ziet er ook goed uit voor het Zeehavenbedrijf. De visserijsector (food) was even spannend, als gevolg van de brexit en de saneringsregeling maar heeft uiteindelijk goed uitpakkt. Visafslag IJmuiden behoort nu samen met Urk en Scheveningen tot de grootste visafslagen en de verwachtingen zijn dan ook goed voor de toekomst. De verwachting is dat de havengelden voor 2023 hoger zullen uitpakken dan 2022 (€ 5,4 miljoen), het havenbedrijf vaart wel bij alle activiteiten rondom de windparken. Er zijn concrete plannen de

komende jaren voor uitgifte van grond voor nieuwbouw van panden in relatie tot de windparken. En ook de cruisevaart ziet er gunstig uit voor IJmuiden, het wachten is alleen nog op de nieuwe schepen voor DFDS en de walstroom. Er wordt steeds meer dan vereist afgelost en de lening is sinds de looptijd al gezakt van 23 miljoen naar 4,5 miljoen. Alles bij elkaar is er vertrouwen dat Zeehaven goed aan zijn verplichtingen kan voldoen. Gelet op deze informatie en onderbouwing kan de conclusie worden getrokken dat Zeehaven in staat is te voldoen aan de toekomstige verplichtingen.

Is getracht de lening op de financiële markt te verkrijgen?

In verband met de langlopende relatie van de gemeente Velsen en Zeehaven IJmuiden N.V. wordt Zeehaven toegestaan zich met betrekking tot het vragen van meerdere offertes inzake de te dekken lening, zich te beperken tot de bank die ook de nu lopende lening heeft verstrekt, de NV Bank Nederlandse Gemeenten.

Waarom risico niet delen met andere aandeelhouders?

Zeehaven IJmuiden heeft diverse aandeelhouders. Publieke aandeelhouders zijn de gemeente Velsen, de Provincie Noord Holland en de gemeente Katwijk. De gemeente Velsen heeft de grond in erfpacht en de grond is voor de gemeente Velsen een vorm van zekerheid. De andere publieke aandeelhouders hebben deze zekerheid niet, zonder deze zekerheid ligt participatie in de borgstelling niet voor de hand.

Toetsing wet en regelgeving

Artikel 2 van de wet financiering decentrale overheden (Fido) geeft aan dat garantstelling uitsluitend kan plaatsvinden indien de geldlening wordt ingezet voor de uitoefening van de publieke taak. In het kader van de afspraak die is gemaakt bij de aanleg van de IJmondhaven heeft de gemeente dit project altijd beoordeeld als passend binnen de publieke taak die de gemeente heeft. Dit doet de gemeente nog steeds.

Toetsing staatssteun

Bij iedere vernieuwing van de borgstelling moet opnieuw getoetst worden of sprake is van staatssteun. Bij de voorbereiding van de huidige borgstelling is vastgesteld dat de voorfinanciering van de gemeente ziet op kosten voor de realisatie van openbare haveninfrastructuur. Dit wordt niet beschouwd als een economische activiteit. Hieruit volgt dat geen sprake is van staatssteun. Deze conclusie geldt ook voor de nieuwe borgstelling.

Alternatieven

Het alternatief is om niet met deze akte van borgtocht in te stemmen. Het is in theorie mogelijk om de huidige akte, die loopt tot 31 december 2023, niet te vernieuwen. Voor Zeehaven IJmuiden N.V. betekent dit dat de lopende financieringsovereenkomst met de BNG niet kan worden verlengd onder de huidige voorwaarden. Het is niet zeker dat Zeehaven IJmuiden N.V. een financieringsovereenkomst kan sluiten met BNG, omdat hier geen zekerheid in de vorm van grond tegenover staat.

Risico's

Zeehaven IJmuiden N.V. is een financieel gezond bedrijf met een positieve kasstroom, waarbij de resultaten de laatste jaren alleen maar zijn verbeterd.

De gemeente heeft daarnaast de gronden in erfpacht en houdt de opbrengstwaarde van deze gronden als zekerheid.

Programma

GEMEENTE VELSEN

Ondernemend en Duurzaam Velsen

Kader

Nota Borgstellingen en geldleningen, gemeente Velsen, 2019
Wet Fido
Staatssteun

Participatie en inspraak

niet van toepassing

Financiële consequenties

geen

Uitvoering van besluit

Na een positief besluit van de raad de akte van borgtocht ondertekenen.

Bijlagen – onderdeel uitmakend van het besluit

Brief van BNG van 31 juli 2023 inclusief akte van borgtocht en financieringsovereenkomst
(vertrouwelijk)

Bijlagen – bijgevoegd als achtergrondinformatie

Akte van borgtocht vigerend (vertrouwelijk)

Burgemeester en wethouders van Velsen,

De secretaris,

De burgemeester,

K.M. Radstake

F.C. Dales

